

10.1.2013

Maa- ja metsätalousministeriö/ELO
PL 30
00023 Valtioneuvosto

Viite: Lausuntopyyntöne MMM045:00/2011

Lausunto luonnoksesta laiksi eläinten lääkitsemisestä

Pyydettyinä lausuntona lakiluonnoksesta Pohjois-Suomen aluehallintovirasto lausuu seuraavaa:

Aluehallintovirasto pitää luonnosta laiksi eläinten lääkitsemisestä pääosin hyvänä ja selkeänä. Aluehallintovirasto haluaa kuitenkin kiinnittää huomiota lakiluonnoksen seuraaviin kohtiin.

16 § Lääkkeiden luovutus terveydenhuoltoon kuuluville tiloille

Lakiluonnoksen yksi suurimpia muutoksia verrattuna nyt voimassa olevaan lakiin on eläinlääkärin aiempaa laajempi lääkkeiden luovutusoikeus. Aluehallintovirasto on huolissaan siitä, että laajennettu lääkkeiden luovutusoikeus johtaa antibioottien lisääntyvään käyttöön ja mikrobiresistenssin lisääntymiseen ja pitää tarpeellisena yksityiskohtaisia määräyksiä luovutuksen ehdoista.

Lakiluonnoksen perustelutekstissä on mainittu tapauksia, joissa lääkkeiden luovutusta terveydenhuoltotiloille myöhemmin käytettäväksi on ajateltu voitavan tehdä. Lakiluonnoksen mukana olleessa asetustekstihahmotelmassa lääkkeiden luovutusoikeus vaikuttaa kuitenkin muistion tekstiä laajemmalla. Lain perustelumuiotiossa tulisi tarkemmin ottaa kantaa siihen, millaisiin tapauksiin luovutusoikeutta on ajateltu sovellettavan. Esim. utaretulehduksia, jotka ovat yleinen hoidon syy isoilla lypsykarjatiljoilla, ei ole mainittu ollenkaan perustelumuiotiossa vaikka asetushahmotelmassa nämäkin ovat mukana tapauksina, joita varten voidaan etukäteen luovuttaa lääkkeitä. Mikäli utaretulehdusten hoidon ajatellaan voivan perustua etukäteen luovutettujen lääkkeiden varaan, tulisi luovutusoikeuden ulkopuolelle rajata injektiovalmisteet ja lääkityksen aloittamisen tulisi perustua eläinlääkärin arvioon maitonäytteen tutkimustuloksista ja omistajan/haltijan kanssa käymään keskusteluun eläimen oireista.

Aluehallintovirasto on huolissaan siitä, että luovutusoikeutta laajennetaan niin, että omistaja voi itse halutessaan aloittaa lääkitykset. Lääkityksen aloittaminen eläinten sairauksien hoidossa tulisi pääsääntöisesti perustua eläinlääkärin tekemään diagnoosiin ja hoidon tarpeen arvioimiseen, vaikka eläinlääkäri ei itse tutkisi eläintä. Näin esim. vasikkakasvattamon hengitystietulehduksissa omistaja ei aloittaisi ryhmälääkitystä, ellei hän ole sopinut asiasta erikseen eläinlääkärin kanssa, joka voi tällöin harkita myös mahdollisten näytteiden ottamisen tarpeen.

Lakiehdotuksessa esitetään, että eläinlääkärin tulee varmistua siitä, että eläimen omistajalla tai haltijalla on mm. riittävät taidot ja tiedot lääkkeen käsittelyyn ja säilytykseen. Lakiluonnoksen muistion mukaan ei kuitenkaan ole pidetty tarpeellisena edellyttää eläinten omistajalta tai haltijalta koulutusta, jolla nämä taidot ja tiedot pystyisi osoittamaan. Aluehallintovirasto katsoo, että riittävän koulutuksen tulisi olla edellytyksenä lääkkeiden luovutukselle terveydenhuoltoon kuuluville tiloille, mikäli eläinlääkäri luovuttaa lääkkeitä tulevaa tarvetta varten.

Aluehallintovirasto katsoo lisäksi, että jo lakitasolla tulisi olla mainittu, että eläinlääkäri ei saa käyttää tässä pykälässä mainittua luovutusoikeutta, mikäli eläinten omistaja tai haltija ei ole noudattanut eläinlääkäri antamia ohjeita luovutettujen lääkkeiden käytössä ja lääkekirjanpidossa.

26 § Aluehallintoviraston tehtävät

Aluehallintoviraston tehtävissä ei ole mainittu muita tiloilla tehtäviä tarkastuksia kuin täydentäviin ehtoihin liittyvät tarkastukset. Aluehallintovirastolla tehtäviin tulee lisätä mahdollisuus suorittaa myös epäilyyn perustuvia ja muuta otantaan perustuvia valvontoja tiloilla liittyen lääkkeiden käyttöön, kirjanpitoon ja luovutukseen.

Perustelumuiotiossa ei esityksen vaikutuksia arvioitaessa ole arvioitu aluehallintoviraston tarvitsemia resursseja uuden lain valvonnassa. Mikäli lääkkeiden luovutusoikeus muuttuu, kuten luonnoksessa on esitetty, tulee valvonnan tarve lisääntymään oleellisesti. Käytännössä valvontaa suorittavat aluehallintoviraston läänineläinlääkärit. Ministeriön tulee osoittaa valvontaa varten riittävästi resursseja.

32 § Tiedoksisaantioikeus terveydenhuolto-ohjelmista

Aluehallintovirasto pitää tärkeänä, että pykälässä on laajasti kuvattu eri viranomaisen tiedoksisaantioikeuksia seikoista, joiden avulla voidaan seurata eläinten lääkitsemisestä annettujen säädösten noudattamista. Pykälässä ei kuitenkaan erikseen mainita sisältävätkö pykälässä mainitut raportit myös tilalle luovutettujen lääkkeiden tiedot. Aluehallintovirasto katsoo, että kyseinen tieto on välttämätön lain noudattamisen valvonnassa.

Aluehallintoviraston katsoo, että virastolle olisi ilmoitettava joko sähköisen järjestelmän kautta tai muutoin, kun eläinlääkäri on solminut uuden terveydenhuoltosopimuksen, mikäli sopimukseen liittyy mahdollisuus lääkkeiden luovutukseen myöhemmin tapahtuvaa käyttöä varten. Lisäksi eläinlääkäri tulisi ilmoittaa aluehallintovirastoon, mikäli tila ei ole noudattanut asetuksessa mainittuja ehtoja ja eläinlääkäri on kieltäytynyt luovuttamasta lääkkeitä myöhemmin tapahtuvaa käyttöä varten.

Terveydenhuolto-ohjelmista saatavissa tiedoissa olisi oltava selkeästi erotettavissa tilat, joiden kanssa solmittuun sopimukseen liittyy mahdollisuus lääkkeiden luovuttamiseen myöhempää käyttöä varten.

Aluehallintovirastolla ei ole asetusmuutoksesta muuta lausuttavaa.

Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat
-vastuualueen johtajan sijainen
Lakimies

Heli Kajava

Läänineläinlääkäri

Hanna Lounela